

sadufhí. Tako tudi v dimniki ogenj sadufhíh, ako hitro v vanj vstrelíh.

Nekteri se blisku skrivajo, drugi noroglavzi ga oponašajo; nobeno ni prav. V slovenskih gorizah je na sglavji kapéliza štala, kamor so deziki ob hudi uri pod streho béshali. Neki noroglavz se spakuje, med vratmi stoji, v megli sijá, ter s ozhmi blisk oponaša. Ršk! se sabliskne in vreshe, ter noroglavza na prizhi vbije. To varfhi vfi plahí sheshijo.

Ši ob hudi uri na polji, ne letaj, ne goni shivine in ji bliso ne hodi, ne vedri pod hraštam (dobam) ali oreham, ne pod koshatim, visokim drevesam. Nar varnej se na semljo vleshefš, pa ne bliso vod ali mozheríj, ne sravno štav, kupov snopja ali ostèrv, tudi na kosovz iti ni varno. Ši pod streho, ne hodi pod kap, ne k oknu, ne bliso pezhi ali dimnika, ne pripufši, de bi skos odperte okna ali vrata veter vlekel. Eno okno odpreti je varno, de shveplen sopuh, ki se sa strelo kadí, ljudi ne sadufhí, ako bi vdarilo. V zérkvi ne bodi bliso turna, orgel ali šten, nar varnej je po fredí. Ni varno veliko frebernine ali shelesnine ali kaj takiga per febi nositi, po katerim rada strela potegne. Po nozhi raj vštani, ako nevarnost zhutih, de te v postelji ne dobí, ako bi vdarilo. Nevarno je megli kaditi; po dimi rada strela shvigne — she nevarnej megli svoniti, turn narprej sadene. V leti 1783 je per samim svonenji v 3 mezfih 96 ljudi strela vbila; sato je prepovedano.

Dalej ko vdari, posnej sagermí; prej ko sa bliskam treshi, blishej sadene. Je blisk in grom ob enim, vdari per naf. — Ne leti prenašlo-gledat; lahko bo drugokrat vdarilo.

Zhe v kako prebivavnizo treshi in ljudje omedlijo, hitro okna odpri, ljudi pa vun v sdravo sapo snofi. Isreshi jim oblazhila, posebno krog vrata in vse rasprošti; polí jih s merslo vodo, ter jim v prav merslo vodo pomozhene perte okoli glave devaj. Poshli po sdravnika, naj jim pufša, zhe so terdne natore. Dergni jih po vsim shivoti s kertazhami, ktére v merslo vodo pomakaj. Pihaj jih v lize, pa tudi s rorzhikam skos ušta, ter jim nos satíshesh. Dobro je tudi, take v rahlo semljo sa eno ped na debelo do liza sagermí; glava in perfi morajo nekoliko vishej biti. — Nekterimu roka, ali noga, ali pol shivota odrevení, pa se jim vender pomaga s skerbnim ventanjem, naj so ravno od strele ozherneli. Vezhkrat je pa tudi nagla in neprevidena smert, pred katero naf Bog obvari.

Po polji ljudjé štel íshejo, neko soshgano kamnje, ki pravijo, de ga je blisk pernešil, in dobro v sernje djati, de sernja móli ne jedó. Pod nebam v meglah ni kamnja, strela pa kamor vdari, sheleso, srebro in druge take rezhi rasstopí, tudi kamnje soshge in rasdrobí; táko kamnje imajo sa strelo.

Strafhen je nebesški ogenj, pa tudi potreben in hafnovit sa sdravje in raft. Sdravniki imajo kolovrate, ki na glashovatih nogah stojijo; med shido vertijo veliko glashovato kolo, de se takiga ognja nabere. Ako se s perštam dotéknesh, kerhko pokne in te po zelim shivoti smekini. Naj bi se prav veliko takiga ognja nabralo, vola vbije. S tem se osdravi protin (putka), mertvi udi in vezh takih bolesen. Šhe vezhi dobrota je nebesški ogenj sa sdravo sapo in raft. Po gromenji in bliskanji vse lepfhi raste, tudi gobe po dobravah.

Štrelo lahko napeljamo, ako ji magnet nastavimo; tode mora biti v nar vishji kraj nafajen, drot pa dobro po strehi napeljan, sulize ne na preredko. Ako so na preredko, ali je drot rija švedla, je magnet tudi lahko nevárn. Štrelo na se potegne, pa ji pota po droti smanjka; poverne se in v streho sakadí. Švoje dni so lépe visoke lipe, hojke in take drevesa sravno hífš štavili, in marfiktero hísho nesrezhe ovarvali; pa vender je bilo nevarno ob hudim vremeni pod tako drevo stopiti.

Kadar se svezher prav gošto bres gromenja blifka, pravijo, de se is viz sveti; ali to so prasne beséde. Je huda megla dalezh, vidimo blisk, pa gromenja ne slifhimo. Je nebo megleno in mokrotno, se blisk po meglah blifhí, kakor mesez, kadar skos okna v kako vódo sije in na šteno blifš dela. Še blifka po leti svezher od severja, bo hitro desh, naj bi she tako vedro bilo; ako ne tífš nozh, pravijo, gotovo drugi ali tretji dan: tode mi vganjamo, Bog pa vgoni in štorí, kakor njemu dopade.

Šlomšek Bl. in N.

Te refnize me je dolga skufshuja uzhila.

Zhumate, kjer shenške spijo in druge štanize s mezefnovim shaganjem potrefati, vse bolhe pomori; savoljo tega so tudi pošteljišha (šhpampeti) is mezefnoviga lešú nar bolji. Ravno takó bi se shenškam tudi svetovalo, de bi v svoje dolge oblazhila, kadar jih hraniti denejo, nekaj pelina savile, sató kér bolhe pelinoviga duha terpeti ne morejo.

Eniga dne perzhakujem na poti nekiga prijatla, kjer so muhe (brenzelní) moja konja takó pikati jéle, de šta vosilnize polomila, in mojiga hlapza jako potótkla. Neki berazh, tega viditi, ki sraven zeste vbogajme profi, k meni stopi rekózh: „Gospod! kaj mi dáste, zhe vafhima konjema pomagam, de ju se ne bo zele tri dni nobena muha perteknjila?“ Neko darilo mu ponudim. In starzhik stopi v blifhno nji-vo in nabere froviga buzhniga perja, ga urno štolzhe in s njim konje namáshe. Pazh réf nobena muha se na nja takó dolgo ne vfede, dokler je dlaka po timu masilu díshala. Nafhi vosniki smefhajo s buzhnim perjem tudi lot fala, de se bolj dolgo dlake deršhi.

C. S. F.

Zlate pravila

in važne resnice za kmetiške gospodarje.

Kar se perdobiti dá, perdobiti, in perdobljeno ohraniti, je kamen modrijanov, ktéri iz svinca zlató kovati dá.